

Klasyczny pomór świń

O chorobie

Etiologia:

Pomór klasyczny świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera) jest chorobą zakaźną i zaraźliwą świń i dzików wywołowaną przez wirus z rodzaju *Pestivirus* należący do rodziny *Flaviviridae*.

Źródła zakażenia:

Źródłem zakażenia są: zwierzęta chore, w okresie inkubacji lub utajonym choroby, produkty pochodzenia pochodzące od zwierząt, u których nie rozpoznano choroby za życia lub poubojowo. Źródłem zakażenia mogą być również dziki zarówno przez kontakt bezpośredni, jak i pośrednio przez zbieraną z pól paszę, która uległa zakażeniu przez dziki chore (kukurydza, ziemniaki, trawy). Kolejną drogą zakażenia może być inseminacja.

Przebieg choroby i objawy kliniczne:

Okres inkubacji **wynosi 5-20 dni** i zależy w znacznym stopniu od zjadliwości i ilości wirusa, jak również od stopnia odporności zwierzęcia.

W przebiegu choroby, która rozpoczyna się gorączką (temperatura ciała zwykle wynosi 41,5°C, a wyjątkowo przekracza 42°C), wyróżnia się przebieg nadostry, ostry, podostry, przewlekły oraz nietypowy.

Przebieg nadostry - charakteryzuje się nagłym zachorowaniem i szybko postępującym ciężkim stanem zwierzęcia. Objawy to chwiejność chodu, niedowłady i szybkie porażenie nóg. Na skórze pojawiają się zaczerwienienia, które szybko sinieją. Wskutek porażenia akcji serca i ośrodkowego układu nerwowego dochodzi do śmierci po 1-2 dniach choroby.

Przebieg ostry i podostry - objawy narastają wolniej. Temperatura ciała ma charakter skokowy. Na skórze pojawiają się ograniczone przekrwienia i liczne różnej wielkości wybroczyny. Błona śluzowa spojówek jest przekrwiona, obrzękła i usiana wybroczynami. Występuje obrzęk powiek. Pojawiają się wymioty, zatwardzenie, a następnie biegunka. Kał jest cuchnący, zielonkawy, często z domieszką krwi. Z nosa wydobywa się śluzowo - ropny wypływ, niekiedy krew. Zwierzęta chore mają silną duszność i kaszel. Lochy ronią. Często występuje brak koordynacji ruchów, niedowłady i porażenia. Rzadziej stwierdza się podniecenie i drgawki, a także skurcze, które mogą wystąpić w okresie tuż przed śmiercią. Choroba trwa od 5 do 20 dni. W chlewni z tym przebiegiem choroby panuje charakterystyczna cisza.

Przebieg przewlekły - trwa kilka tygodni, zwykle jako zejście przebiegu ostrego. Objawy chorobowe nasilają się okresowo i są słabiej wyrażone. W miarę trwania choroby dochodzi do wychudzenia, niedokrwistości i zahamowania wzrostu. Na bladej skórze widoczny jest strupowaty wyprysk.

W stadach, w których występuje odporność nabyta wskutek szczepień lub zakażeń naturalnych wirusem o mniejszej zjadliwości, choroba przebiega nietypowo. Nie występuje wyraźnie tak typowa dla pomoru wybroczynowość, jak również brak jest podwyższonej temperatury i jej okresowości. Proces chorobowy może być wikłany, zwłaszcza w przebiegu przewlekłym, wtórnymi zakażeniami bakteryjnymi. Przy

wysokiej zjadliwości wirusa, ginie 80-100% pogłowia, przy czym największe straty występują wśród prosiąt i warchlaków. Przy małej zjadliwości wirusa, śmiertelność dochodzi do 30-40%. U świń uodpornionych mogą wystąpić zachorowania przebiegające poronnie z niską śmiertelnością, ale maciory rodzą prosięta słabe, które giną w ciągu kilku dni.

Występowanie CSF w Polsce i na świnie:

Ostatni przypadek CSF w Polsce stwierdzono w 1994 r. Polska jest uznana za kraj urzędowo wolny od tej choroby przez Światową Organizację ds. Zdrowia Zwierząt (OIE)

Informacje dotyczące występowania CSF na świecie są dostępne na stronie OIE pod następującym [linkiem](#)

Zasady monitoringu i zwalczania

Monitoring:

W Polsce prowadzony jest bierny oraz czynny monitoring CSF w populacji zwierząt wrażliwych.

Monitoring bierny: zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podejrzenie wystąpienia CSF u zwierząt wrażliwych musi być zgłoszone do powiatowego lekarza weterynarii, który podejmuje odpowiednie działania mające potwierdzić lub wykluczyć chorobę.

Monitoring bierny u dzików polega na badaniu wszystkich dzików padłych.

Monitoring czynny: polega na badaniu odpowiedniej liczby próbek od świń żywych oraz dzików odstrzelonych na obszarze każdego powiatu. Liczba próbek do pobrania zależy od stopnia ryzyka wystąpienia choroby w danym powiecie. Szczegółowe informacje dotyczące monitoringu czynnego CSF w Polsce są dostępne [tutaj](#)

Zwalczanie:

Zgodnie z przepisami unijnymi (RPEiR 2016/429) CSF zaliczany jest w Unii Europejskiej do chorób kategorii A to jest chorób umieszczonych w wykazie, które zwykle nie występują w Unii i po wykryciu których muszą zostać wprowadzone natychmiastowe środki likwidacji choroby.

Ponadto, zgodnie z przepisami polskimi choroba również podlega obowiązkowi zwalczania, a także zakazowi szczepień.

Zwalczanie CSF odbywa się metodami administracyjnymi (środki określone w przepisach unijnych i krajowych)

Ogólne **zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt**, w tym obowiązki posiadacza zwierząt, działania powiatowego lekarza weterynarii oraz regulacje dotyczące zapomogi i odszkodowania ze środków budżetu państwa dostępne są [tutaj](#)

Przepisy prawne

Prawo unijne:

- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt \(„Prawo o zdrowiu zwierząt”\)](#)

- [Rozporządzenie delegowane Komisji \(UE\) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania](#)

Prawo krajowe:

- [Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt](#)
- [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt \(Dz. U. z 2004 r., nr 282, poz. 2813, z późn.zm.\)](#)
- [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zwalczania klasycznego pomoru świń \(Dz. U. z 2007 r., Nr 2, poz. 17\)](#)

2

**Fundusze
Europejskie**

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

